

Inspecties op veiligheidsschoenen

I-SZW controle

In de industrie en de bouw dragen veel werknemers veiligheidsschoenen. Maar koks, slaggers en bakkers net zo goed. Elk jaar gaan er ruim één miljoen paar veiligheidsschoenen over de toonbank. De Inspectie SZW houdt toezicht op de veiligheid van deze producten.

tekst Charlotte Nugter

Veiligheidsschoenen zijn er in vele soorten en maten. En in veel verschillende prijsklassen. In Europa is de EN-ISO 20345:2011 de meest recente norm voor veiligheidsschoenen. De norm kent vijf niveaus van bescherming: van S1 tot en met S5. Die codes geven informatie over de eigenschappen van de schoen, bijvoorbeeld de waterdichtheid, kou-

en hittebestendigheid en antistatische bescherming. De keuze van het schoeisel is gebaseerd op de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). Voor het werk in de bouw bijvoorbeeld is vaak een S3-schoen vereist. Zo'n schoen heeft onder andere een beschermende neus, een ondoordringbare tussenzool en een antislipprofiel.

Programmamanager Liesbeth Kroon en inspecteur Radbout van Wezel bekijken veiligheidsschoenen.

eert ook PBM

Signalen uit Europa

"We moeten erop kunnen vertrouwen dat de persoonlijke beschermingsmiddelen die we gebruiken, doen wat ze beloven", vindt programmamanager Liesbeth Kroon van de Inspectie SZW. "Daarom houden we toezicht op deze producten. De Inspectie kan die uiteraard niet allemaal tegelijkertijd controleren. We werken dus risicogericht: we voeren inspecties uit op productgroepen die grote risico's voor werknemers met zich meebrengen en waarin relatief veel onveilige producten voorkomen."

Uit andere Europese lidstaten kreeg de Inspectie signalen dat veiligheidsschoenen niet altijd voldoen aan de technische en administratieve eisen. "Daarom hebben we controles uitgevoerd bij 32 bedrijven die in Nederland veiligheidsschoenen maken of verhandelen", zegt Kroon.

Beeld Nederlandse markt

De Inspectie SZW bezoekt al 125 jaar bedrijven om te inspecteren op arbeidsomstandigheden. Sinds enkele jaren is daar het toezicht op de veiligheid van producten bijgekomen. Dit toezicht vloeit voort uit Europese productregelgeving. De Inspectie bewaakt in Nederland de veiligheid van zeven op de werkvloer gebruikte productgroepen. Denk aan machines, drukvaten en persoonlijke beschermingsmiddelen.

Inspecteur Radboud van Wezel: "Met de inspecties hebben we een goed beeld gekregen van de Nederlandse markt voor veiligheidsschoenen. We hebben ons geconcentreerd op S3-schoenen. Bij elk bedrijf dat we bezochten, hebben we minimaal drie typen schoenen gecontroleerd. We hebben daarbij naar verschillende aspecten gekeken. Bij elke schoen moet een geldige verklaring zitten van een EG-typeonderzoek, opgesteld door een 'notified body' of NoBo, een door de overheid aangewezen testinstituut."

Op welke producten houdt de I-SZW toezicht?

1. Persoonlijke beschermingsmiddelen
2. Machines
3. Liften
4. Drukapparatuur, zoals stoomketels
5. Drukvaten van eenvoudige vorm
6. Explosieveilig materieel, zoals gasflessen
7. Containers

Veiligheidsschoenen zijn er in vele soorten en maten.

'We inspecteren op productgroepen die grote risico's voor de werknemers met zich meebrengen'

Ook moet er een geldige verklaring van overeenstemming van de fabrikant bij zitten. Daarmee verklaart de fabrikant dat zijn product aan alle Europese eisen voldoet. Daarnaast is een goede Nederlandstalige gebruiksaanwijzing verplicht. "Een ander belangrijk punt is dat in de schoen zelf de juiste markeringen zijn aangebracht", vertelt Van Wezel. "Want een S2-schoen kan per ongeluk in een S3-doos terecht komen. Daarom hebben we ook de markeringen in elke schoen gecontroleerd."

Onbekendheid met regels

Uit de inspecties blijkt dat de Nederlandse fabrikanten goed op de hoogte zijn van hun verplichtingen. Dit geldt ook voor de bouwmarkten die veiligheidsschoenen leveren aan professionele gebruikers. De kleinere distributeurs, importeurs en orthopedische schoenmakerijen beschikken echter over minder kennis van de verplichtingen. Bij 12 bedrijven zijn 15 overtredingen geconstateerd.

Een werknemer kan zelf controleren of de markeringen in de schoen kloppen en of ze overeenkomen met die op de doos. Gegevens kunnen op meerdere plekken in de schoen staan: meestal aan de binnenkant van de tong, soms ook gestanst in het leer.

De I-SZW gaat met ingang van dit jaar onder andere controleren op adembescherming.

"Naast onbekendheid met regelgeving zagen we ook andere dingen misgaan", zegt Van Wezel. "Bijvoorbeeld typeonderzoek uitgevoerd door een niet voor veiligheidsschoenen geaccrediteerde NoBo. Niet elke NoBo mag namelijk elk product testen. Ook zagen we dat er cruciale informatie op de verklaring van overeenstemming ontbrak of de schoen gemarkeerd was met de oude norm uit 2004. Dan weet je nog niet of de schoen voldoet aan de meest recente veiligheidseisen."

Is het dan zo erg om de papierwinkel niet op orde te hebben? Van Wezel daarover: "Het lijkt op het eerste gezicht misschien een administratieve kwestie, maar dat is het niet. Als het certificeringsproces goed is doorlopen, is het zo goed als zeker dat de schoen veilig te gebruiken is. Uiteindelijk is dat in het belang van alle marktpartijen. De fabrikant is verzekerd van eerlijke concurrentie en de distributeur of importeur weet dat hij een veilig product verkoopt."

Onder de aandacht

Veiligheidsdeskundige Jos Putman, werkzaam bij een PBM-levelancier, beaamt dat: "Wij zijn in 2012 gestart met ons compliancebeleid. Van elke fabrikant hebben we alle papieren opgevraagd en gecontroleerd. We merkten dat de verklaring van overeen-

stemming regelmatig niet op orde was. Dan ontbrak er informatie, zoals de naam van de keurende instantie. Uiteindelijk hebben we afscheid genomen van een aantal fabrikanten. Want we willen 100% zeker weten dat onze producten veilig zijn."

Chief Purchasing Officer Oscar Breure voegt daaraan toe: "Het is een goede zaak dat de Inspectie handhaaft op de veiligheid van persoonlijke beschermingsmiddelen. Ik werk al 20 jaar in deze branche en het was voor mij de eerste keer dat we een toezicht- houder op bezoek kregen. Omdat wij ons compliancebeleid op orde hebben, was het voor ons relatief eenvoudig de gegevens bij elkaar te zoeken. Maar het is best ingewikkelde materie. Er zijn de afgelopen jaren veel overnames geweest en fabrikanten verplaatsen soms delen van de productie naar het verre oosten. Dat moet allemaal correct verwerkt worden door de fabrikant. Ook de verkopende partij heeft hierin een verantwoordelijkheid."

Breure is bestuurslid van branchevereniging Avag: "Ook vanuit de branche juichen we de inspecties toe. Daarom hebben we de Inspectie uitgenodigd om de resultaten aan onze leden te presenteren. Het onderwerp moet onder de aandacht blijven, want wetgeving vernieuwt voortdurend. Ook dit jaar staan er nieuwe normen op de Europese agenda. Nu is een typegoedkeuring nog onbeperkt geldig. Straks moet elk product waarschijnlijk elke vijf jaar worden getoetst aan de laatste stand van de techniek. Ook dat vinden we een goede zaak."

En wat staat er op de agenda van de Inspectie? Kroon: "Ruim één op de tien werknemers heeft problemen met confectieveiligheidsschoenen en laat de schoenen aanpassen. Maar dit kan gevolgen hebben voor de veiligheid van de schoen. Uit ons inspectieproject is gebleken dat niet elke orthopedische schoenmakerij op dit punt de regelgeving volgt. Daarom volgen daar nieuwe inspecties. Ook gaan we in de toekomst controleren op adembescherming, omdat dit een productcategorie is met een enorm afbreukrisico voor de gebruiker." **«**

Charlotte Nugter is tekstschrijver en schreef dit artikel op verzoek van de Inspectie SZW.

Onveilig product? Melden!

De Inspectie SZW streeft naar vrije handel in veilige producten. Ze komt op verschillende manieren onveilige producten op het spoor. Bijvoorbeeld via de inspecties bij bedrijven door arbo-inspecteurs. Ook ontvangt de Inspectie soms signalen van brancheverenigingen, marktdeelnemers en andere toezichtinstanties in Europa.

Komt u een onveilig product tegen? Uw tips zijn welkom via www.inspectieszw.nl. Geef ze door via het 'meldingsformulier productveiligheid'.